

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci **žalobkyně: M.T.**, zastoupena zákonným zástupcem R. Č. zastoupen Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti **žalovanému : Úřad městské části Praha 1**, Vodičkova 18, Praha 1, o **žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného** spočívající v nevydání osvědčení o státním občanství na základě žádosti žalobkyně ze dne 22.10.2007,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v tom, že žalovaný k její žádosti ze dne 22.10.2007 o vydání osvědčení o státním občanství ČR požadované osvědčení nevydal. Žalobkyně uvedla, že dne 31.10.2007 bylo žalovaným vydáno oznámení o zahájení správního řízení dle § 47 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu a dne 12.8.2008 žalovaný vydal výzvu k odstranění vad žádosti s tím, že žalobkyně má předložit originál švýcarského rodného listu s apostille a úředním překladem. K odstranění vad žádosti žalovaný stanovil lhůtu 24 měsíců. Žalobkyně má zato, že veškeré náležitosti k podané žádosti dle § 20 zákona č. 40/1993 Sb. doložila a žalovaný měl žalobkyni požadované osvědčení vydat. Žalobkyně se domáhala vydání osvědčení o státním občanství i cestou opatření proti nečinnosti, když dne 2.8.2008 zaslala

nadřízenému orgánu žalovaného – Magistrátu hl.m. Prahy žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu. Ani nadřízený orgán doposud neučinil žádný zákonem předvídaný postup ve smyslu § 80 odst. 4 a 6 správního řádu. Žalobkyně namítala, že žalovaný činí ve věci zbytečné průtahy a jejího nečinnost zasahuje do práva státního příslušníka ČR na vydání osvědčení o státním občanství ČR.

Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby soud vydal rozsudek, kterým stanoví žalovanému povinnost vydat osvědčení o státním občanství České republiky pro M. T..

Ve svém vyjádření k podané žalobě žalovaný uvedl, že řízení o žádosti žalobkyně bylo přerušeno pro nedostatky podané žádosti, které bránily zahájení státoobčanského šetření. Žalobkyně k výzvě žalovaného nepředložila originál švýcarského rodného listu s doložkou apostille a úředním překladem do českého jazyka. Na místo toho se žalobkyně proti rozhodnutí o přerušení řízení a výzvě žalovaného odvolala s námitkami, že se správní orgán neřídil částí čtvrtou zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, konkrétně ust. § 154 správního řádu, který nedovoluje ve věci vydávání osvědčení přerušit řízení dle ust. § 47 správního řádu, neboť toto ustanovení není v § 154 správního řádu uvedeno. Odvolací orgán rozhodnutím ze dne 18.12.2008 podané odvolání zamítl a usnesení o přerušení řízení potvrdil. Přesto žalobkyně nedoložila požadované listiny a v zastoupení svým zákonným zástupcem oznámila, že se skutečně narodila ve Švýcarsku v St. Gallen, ale její matka rodila pod jinou identitou, pod jménem B. D., tudíž žalobkyně se narodila pod jiným jménem B.M. Při vyhotovení mongolského rodného listu vyhotovil mongolský matriční úřad list s její skutečnou totožností M. T. Originál rodného listu vydaného matričním úřadem ve Švýcarsku je uložen u matričního úřadu v Mongolsku. Žalobkyně operovala tím, že má k dispozici fotokopie azylových průkazů žalobkyně i její matky, z nichž je patrné, pod jakými totožnostmi matka i žalobkyně ve Švýcarsku vystupovaly. Žalovaný navrhl, aby z uvedených důvodů byla žaloba odmítnuta pro její předčasnost.

Při jednání před soudem k dotazu soudu, zda ve věci bylo vydáno rozhodnutí, zástupce žalovaného předložil soudu usnesení Úřadu městské části ze dne 5.1.2011, č.j. ÚMČP1 100717/2007/I, kterým bylo rozhodnuto o zastavení řízení ve věci žádosti nezletilé M.T. o vydání osvědčení o státním občanství České republiky dle § 20 zákona č.40/1993 Sb. Řízení bylo zastaveno dle ust. § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu pro podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení. K dotazu soudu zástupce žalovaného uvedl, že včerejším dnem, tj. 25.1.2011 uběhla lhůta pro odvolání proti tomuto usnesení a prohlásil, že k dnešnímu dni žádné odvolání proti zastavení řízení od zástupce žalobkyně nedošlo.

Soud zkonstatoval, že k uvedenému usnesení nejsou v části spisu, který je předložen soudu při tomto ústním jednání, založeny doručky o doručení tohoto usnesení žalobkyni a zástupce žalovaného uvedl, že je schopen do jednoho týdne doručky soudu předložit. Soud uložil žalovanému, aby do jednoho týdne předložil doklady o doručení usnesení o zastavení řízení a dále, aby předložil vydané usnesení o zastavení řízení s doložkou právní moci.

Dne 28.1.2011 bylo soudu doručeno usnesení žalovaného ze dne 5.1.2011, č.j. ÚMČP1 100717/2007/I vydané podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu, kterým bylo zastaveno řízení o žádosti žalobkyně o vydání osvědčení o státním občanství podle § 20 zákona č. 40/1993 Sb. Žalovaný fotokopii doručky dále doložil, že toto rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 10.1.2011 a nabyl tak právní moci.

K dotazu soudu, zda za situace, kdy bylo o žádosti žalobkyně rozhodnuto uvedeným usnesením o zastavení řízení, žalobkyně trvá na podané žalobě, zástupce žalobkyně podáním ze dne 4.4.2011 sdělil soudu, že žalobkyně na podané žalobě trvá, neboť žalovaný je podle § 155 odst. 2 správního řádu povinen vydat bez dalšího osvědčení, jsou-li splněny podmínky pro jeho vydání. Žalobkyně je nepochybně občankou České republiky na základě souhlasného prohlášení rodičů žalobkyně o určení otcovství R.Č. a skutečnost, že žalobkyně měla nesrovnalosti v místě narození není relevantní. Žalobkyně má na vydání osvědčení o státním občanství podle § 155 odst. 2 správního řádu, § 20 odst. 2-4 zákona č. 40/1993 Sb. nárok. Zástupce žalobkyně trval na tvrzení, že

žalovaný je nečinný a jeho nečinnost nemůže být napravena tím, že správní orgán vydá usnesení, jehož se žalobkyně nedomáhala a k jehož vydání ani není oprávněn.

Při dalším jednání před soudem zástupce žalovaného předložil soudu vyjádření ke stanovisku žalobkyně ze dne 28.6.2011, v němž se žalovaný zabýval lhůtami pro vydání rozhodnutí a odůvodňoval, že to byla žalobkyně, která neodstranila vytýkané vady a způsobila, že rozhodnutí nemohlo být vydáno bezodkladně a že v důsledku přerušení řízení zákonná lhůta neběžela.

Městský soud v Praze přistoupil k projednání předmětné žaloby proti nečinnosti žalovaného ve smyslu § 79 a násl. zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 79 odst. 1, věty první zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (s.ř.s.) ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.

Podle § 79 odst. 2 s.ř.s. žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.

Podle § 81 odst. 2 s.ř.s. je-li návrh důvodný, soud uloží rozsudkem správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu, ne však delší, než kterou určuje zvláštní zákon.

Z uvedené právní úpravy vyplývá, že žalobkyně se s úspěchem může domáhat ochrany proti nečinnosti za splnění podmínek ust. § 79 a násl. s.ř.s. Soudní ochrana proti nečinnosti podle uvedené právní úpravy spočívá v tom, že soud uloží správnímu orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Rozhodnutím, které má správní orgán vydat, se rozumí úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva osoby v konkrétním případě, tzn., že ochrana proti nečinnosti musí směřovat k vydání individuálního správního aktu. Správní orgán je nečinný ve smyslu uvedené ochrany dané soudním řádem správním, pokud nekoná, přestože mu toto zákon ukládá, tedy pokud zákon stanoví jeho pravomoc vydat určité rozhodnutí v konkrétní věci a správní orgán toto nečiní. Z tohoto pohledu tedy bylo namíste posoudit důvodnost nebo nedůvodnost podané žaloby a soud přitom vycházel jak z tvrzení žalobkyně a jí předložených dokladů, tak i z obsahu správního spisu žalovaného.

Podstatnou otázkou pro toto řízení o ochraně proti nečinnosti z hlediska petitu podané žaloby je, zda žalovaný správní orgán byl žalobkyni povinen vydat osvědčení o státním občanství České republiky, neboť v nedodržení této povinnosti žalobkyně spatřuje nečinnost.

V souzené věci je nepochybné a ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně podala dne 22.10.2007 k Úřadu městské části Praha 1, odboru matrik žádost o vydání osvědčení o státním občanství České republiky z důvodu nabytí státního občanství dle § 2 písm. c) zákona č. 40/1993 Sb, neboť tuto žádost doložila mimo jiné i zápisem o určení otcovství k narozenému dítěti (žalobkyni) souhlasným prohlášením rodičů sepsaném dne 23.7.2007 u Úřadu městské části města Brna, Brno – střed. Je rovněž nepochybné, že o této žádosti bylo zahájeno řízení, které bylo dne 12.8.2008 přerušeno usnesením žalovaného ve znění odvolacího rozhodnutí Magistrátu hl.m. Prahy ze dne 18.12.2008. Současně s přerušením řízení byla dne 12.8.2008

zástupci žalobkyně zaslána výzva k odstranění vad žádosti a k předložení originálu švýcarského rodného listu nezletilé s apostille a úředním překladem do českého jazyka.

Podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona č. 40/1993 Sb. je osvědčení dokladem (aktem), který deklaratorně prokazuje státní občanství České republiky a toto osvědčení se dle § 20 odst. 4 cit. zákona vydává na žádost. Žádost o vydání osvědčení státního občanství je podáním (návrhem), o kterém je povinen správní orgán rozhodnout způsobem, který zákon stanoví a zákon stanoví tak, že příslušný správní orgán na základě této žádosti vydává osvědčení. To ovšem na základě dostatečných a jednoznačných zjištění, že osoba, která o osvědčení žádá státní občanství ČR skutečně nabyla. V tom případě platí dle ust. § 25 cit. zákona, že vyhovuje-li se podle tohoto zákona v plném rozsahu podání žadatele, nevzdává se, s výjimkou ustanovení § 12 odst. 3 rozhodnutí, ve správním řízení. Vycházejí z uvedené právní úpravy má žadatel procesní nárok:

- a) při splnění a doložení podmínek nabytí státního občanství dle cit. zákona na vydání osvědčení,
- b) při nesplnění nebo nedoložení podmínek nabytí státního občanství nárok na rozhodnutí ve správním řízení postupem podle správního řádu.

Vzhledem k tomu, že soudní ochrana proti nečinnosti spočívá v tom, že soud uloží správnímu orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení, znamená to, že ochrana proti nečinnosti musí směřovat k vydání individuálního správního aktu. Při ochraně proti nečinnosti není relevantní posouzení hmotného práva žadatele a tedy konkrétní obsah rozhodnutí, nýbrž to, zda správní orgán se žádostí naložil způsobem, který zákon stanoví. V povinnosti vydat rozhodnutí dle § 79 s.r.s. není a ani nemůže být zakomponováno, že správní orgán musí vždy vydat kladné rozhodnutí, cílem toho, aby správní orgán nezůstal nečinný, je jeho konání – tedy, aby žádost posoudil a vydal o ní rozhodnutí konkrétního obsahu, ať již jde o rozhodnutí zakotvující hmotná či procesní práva či povinnosti žadatele. Stejně tak, je třeba přistupovat i k žádosti o vydání osvědčení, Vyhoví-li správní orgán žádosti, vydá osvědčení o státním občanství, nevyhoví-li, pak dle výkladu „a contrario“ k ustanovení § 25 zákona č. 40/1993 Sb. musí o procesním právu žadatele uplatněném podáním žádosti o vydání osvědčení rozhodnout rozhodnutím vydaným ve správním řízení (§ 25 zákona č. 40/1993 Sb.). Uvedené není v rozporu s ust. § 154 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť toto ustanovení pro případ řízení o vydávání osvědčení stanoví možnost přiměřeného použití i dalších ustanovení správního řádu (než jen vyjmenovaných v ust. § 154), pokud jsou přitom potřebná, tedy i ustanovení § 66 odst. 1 písm. c) o zastavení řízení. O tom, že správní orgán může o žádosti o vydání osvědčení rozhodnout také tak, že nelze osvědčení vydat, svědčí ustanovení § 155 odst. 3, které pro případy nevyhovění žádosti o vydání jakéhokoliv aktu ve formě osvědčení *obecně* stanoví, že pokud správní orgán shledá, že nelze vydat vyjádření nebo osvědčení, provést ověření nebo učinit sdělení, je povinen o tom na požádání písemně uvědomit dotčenou osobu a sdělit důvody, které k tomu vedly. *Speciální* úprava daná ust. § 25 zákona č. 40/1993 Sb. pak stanoví, že v případě nevyhovění žádosti o vydání osvědčení o *státním* občanství se tak děje rozhodnutím vydaným podle správního řádu (§ 25 zákona č. 40/1993 Sb., § 154, poslední věta za středníkem správního řádu).

Shora uvedený postup znamená, že žalobkyně neměla na podkladě podané žádosti automatické procesní právo na takové konání žalovaného, jímž by jí bylo vydáno osvědčení o státním občanství ČR, nýbrž měla právo na rozhodnutí o její žádosti tak, jak umožňuje zákon č. 40/1993 Sb. a správní řád, tj. měla právo i na negativní věcné či procesní rozhodnutí.

Takové rozhodnutí o žádosti žalobkyně bylo vydáno dne 5.1.2011 pod č.j. ÚMČPI 100717/2007/I a bylo jím podle § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastaveno řízení ve věci žádosti žalobkyně o vydání osvědčení o státním občanství. Soud vycházel z ust. § 81 odst. 1 s.ř.s., podle kterého soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Protože rozhodnutí o žádosti žalobkyně bylo vydáno a žalovaný nebyl od 5.1.2011 a v době rozhodnutí soudu o žalobě nečinný, soud nemohl uznat důvodnost žaloby, kterou by mohl stvrdit jediným možným rozsudečným výrokem – stanovením povinnosti žalovaného vydat rozhodnutí o žádosti. Jak bylo výše pojednáno, skutečnost, že dle § 81 odst. 2 má soud stanovit povinnost žalovaného vydat osvědčení, neznámá, že by soud měl za správní orgán posuzovat splnění podmínek vydání osvědčení a déletrvající nečinnost správního orgánu konvalidovat tak, že by na sebe atrahoval věcné posouzení žádosti včetně prověřování a zjišťování podmínek pro nabytí státního občanství a sám by tak stanovením povinnosti žalovaného vydat osvědčení byl fakticky donucen předem posoudit oprávněnost a důvody vydání osvědčení. Soudní ochrana je i v případě nevydání osvědčení pojata obdobně jako u nečinnosti při vydání rozhodnutí ve věci samé, tj. alternativami kladného či negativního postoje správního orgánu k žádosti, v případě vydání osvědčení ve formě vyhovění či nevyhovění žádosti, což se děje postupy jasně vymezenými v § 25 zákona č. 40/1993 Sb. ve spojení s § 154 správního řádu. Pokud žalobkyně nesouhlasí s důvody, pro které bylo řízení o její žádosti zastaveno, mohla se tímto bránit odvoláním proti takovému rozhodnutí, které, jak bylo žalovaným sděleno, také podala. Žalobkyně v takovém případě nebude zkrácena ani na právu soudní ochrany proti důvodům zastavení řízení, neboť má k dispozici procesní prostředek, jím je správní žaloba na přezkoumání zákonnosti rozhodnutí žalovaného dle § 65 a násl. s.ř.s.

Z výše uvedených důvodů Městský soud v Praze podanou žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto mu soud nepřiznal náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s řízením u soudu žádné náklady řízení nevznikly.

Soud nemohl žalobkyni přiznat náklady řízení ani dle ust. § 60 odst. 3 s.ř.s., podle kterého lze přiznat navrhovateli náhradu nákladů řízení tehdy, jestliže vzal svůj návrh zpět pro pozdější chování odpůrce a řízení bylo zastaveno. Žalobkyně podanou žalobu zpět nevzala, ačkoliv jí k takové úvaze soud poskytl prostor výzvou ke sdělení, zda trvá na podané žalobě za situace, kdy bylo vydáno rozhodnutí o žádosti žalobkyně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb.(s.ř.s), a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze, rozhodovat o ní přísluší Nejvyššímu správnímu soudu.

V Praze dne 11. 5. 2011

JUDr. Naděžda Řeháková
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Matznerová